

نام نیکو

درس دهم

هیچ چیز از نگاه کنجکاو و جست و جوگر « محمود » دور نمی ماند: ستارگان زیبای
آسمان که در شبانگاه با او گفت و گو می کردند؛ غروب های خیال انگیز زاینده رود،
پرواز کبوتران؛ و از همه بیشتر، ستون ها، گل دسته ها و نقش های زیبای مساجد
اصفهان. او دوست داشت همه را نقاشی کند. وقتی با هم کلاسی هایش از مدرسه
بیرون می آمد، از او می خواستند تا تصویر کبوترانِ نشسته بر دیوار را که در دفتر
خود کشیده بود، در دفتر آنها نیز بکشد.

روزی که پدرش، دست او را در دست استاد امامی گذاشت؛ آن استاد بزرگ نقاشی، دریافت که محمود استعدادی فوق العاده دارد. استاد امامی مردی پرکار اما بسیار کم حرف بود. او روزهای فراوان، محمود را به ساختن رنگ و آماده کردن قلم موها و بوم ها مشغول کرد.

در کارگاه استاد امامی، شعرهای دلنشین حافظ و جلال الدین محمد (مولوی)، زمزمه می شد و محمود با این سروده ها و نقش و نگارها پرورش می یافت. بعد از ماه ها، استاد به محمود گفت: «محمود! حالا دیگر وقت آن رسیده است که خودت طراحی کنی.»

در این هنگام، محمود با خوش حالی و هیجان گفت: «استاد؛ از کجا باید شروع کنم؟» استاد امامی گفت: «از همه جا؛ از سیاهی شب تا روشنایی سپیده دم، از شفافیت آب تا سختی کوه، از ابرهای گذران تا نقشی که بر خشت ها زده اند.»

محمود شروع کرد. استاد با نگاه‌های تحسین آمیز، هنرمندی او را می‌دید و تشویقش می‌کرد؛
اما مراقب بود که غرور به جان شاکردش نیفتد. همیشه می‌گفت: «غرور، آفت هنر است.»
روزی که استاد امامی کشیدن آهو را به محمود سرمشق داد، او تمام شب، بیدار ماند و
در پایان، آهوهای را دید که از هر طرف به او نگاه می‌کردند: از رو به رو، از پشت سر، از
نیم رخ، در حال فرار و... به یاد مادر خود افتاد که هر وقت کارش گره می‌خورد، می‌گفت: «یا
ضامن آهو!»

صبح روز بعد، تمام راه را دوید تا گله‌ی آهوانی را که کشیده بود، به استاد نشان دهد.
استاد گفت: «از رو که نکشیدی؟!»

محمود، در حالی که سرخ شده بود، گفت: «نه همه را ذهنی کشیده ام.»
استاد با هیجان و ناباوری گفت: «حالا چشم هایت را ببند و همان آهویی را که سرمشق
داده بودم، بکش.»

محمود چشم هایش را بست و با دوسه حرکتِ قلم، طرح آهو را کشید.
استاد امامی، بی صبرانه گفت: «بَه بَه بَه بَه! به تومی گویند هنرمند! من مطمئنم که تو یکی
از استادان بزرگ نقاشی خواهی شد.»

سال ها بعد، محمود فرشیان، استادی هنرمند و نام آشنا در نقاشی شد و کارهای او
شهرت جهانی یافتند.

اکنون کمتر کسی است که نگاره‌ی «عصر عاشورا»ی او را ندیده باشد؛ چه بسیار چشم‌ها
که با دیدن حالتِ سُگووار اسب امام حسین (ع) در این اثر، گریسته اند و چه زبان‌ها

که هنرمندی و نیک‌نامی این استاد بزرگ را ستوده‌اند و با نویسنده و شاعر بزرگ ایران،
«سعدی»، هم صدا شده‌اند که:

نامِ نیکو، گر بماند ز آدمی به کزو ماند سرای زرنگار
نامِ نیکِ رفگان، ضایع مکن تا بماند نام نیکت، پایدار

نام نیکو، گر بماند ز آدمی به کز و مانند سرای زرنگار

اگر نام نیکو و خوب از انسان باقی بماند بهتر از این که خانه طلا کاری شده از او باقی بماند.

نام نیکِ رفگان، ضایع مکن تا بماند نام نیکت، پایدار

نام نیکی که از دیگران بر جای مانده را تباه مکن تا از تو نیز نام نیک باقی بماند.

معنی لغات درس دهم نام نیکو			
غرور: خود خواهی	زرنگار: طلا کاری شده	دریافتن: فهمیدن	ستودن: ستایش کردن
ضایع: تباه شده، تلف شده	خیال انگیز: آنچه خیال را بر می انگیزد.	سوگوار: مصیبت زده، اندوهگین	مطمئن: تردید نداشتن در مورد چیزی
فوق العاده: غیر عادی، غیر معمولی	ضامن: کسی که مسئولیت کاری را می پذیرد.	گذراندن: در حال گذشتن	تمسخر: مسخره گرفتن
تحسین: تشویق	تحسین آمیز: همراه با تشویق	رفتگان: مردگان، در گذشتگان	دلنشین: خوشایند
نگاره: نقش، صورت	استعداد: ذوق، توانایی	نام آشنا: شناخته شده	آفت: آسیب

کلمات متضاد درس دهم		
غروب ≠ طلوع	فراوان ≠ کم	بیدار ≠ خواب
بیرون ≠ درون	نشسته ≠ برخاسته	گریستن ≠ خندیدن
کلمات هم خانواده درس دهم		
طراحی ← طرح، طراح	تشویق ← مشوق، شوق، اشتیاق	تمسخر ← مسخره
مراتب ← رتبه	مطمئن ← اطمینان	هیجان ← مهیج

درست و نادرست

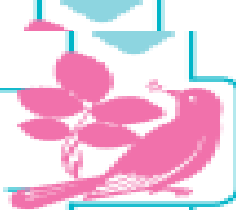
۱ محمود با شعرهای دلنشین حافظ و مولانا پرورش می‌یافت. **درست**

۲ تابلوی «عصر عاشورا» اثر استاد فرشچیان است. **درست**

۳ پدر محمود دریافت که پسرش استعدادی فوق‌العاده دارد **نادرست**

- ۱ محمود ساختن رنگ را از چه کسی آموخت؟
 - ۲ چرا استاد امامی مراقب بود محمود دچار غرور نشود؟
 - ۳ استاد امامی چگونه به این نتیجه رسید که محمود از استادان بزرگ نقاشی خواهد شد؟
 - ۴ به نظر شما تصویر استاد فرشچیان در ابتدای درس، بیانگر کدام ویژگی شخصیتی اوست؟
- عبارتی از متن بیان کنید که این ویژگی را نشان دهد.

۱ محمود ساختن رنگ را از چه کسی آموخت؟

استاد امامی

۲ چرا استاد امامی مراقب بود محمود دچار غرور نشود؟

زیرا غرور باعث می شود انسان از نقطه ضعف های خود آگاه نشود و از پیشرفت انسان جلوگیری کند.

۳ استاد امامی چگونه به این نتیجه رسید که محمود از استادان بزرگ نقاشی خواهد شد؟

وقتی با دو سه حرکت قلم، طرح آهو را کشید.

۴ به نظر شما تصویر استاد فرشچیان در ابتدای درس، بیانگر کدام ویژگی شخصیتی اوست؟

عبارتی از متن بیان کنید که این ویژگی را نشان دهد.

کنجکاوی. هیچ چیز از نگاه کنجکاو و جست و جو گر «محمود» دور نمی ماند.

۵ پیام شعر سعدی در درس چیست؟

نام نیکو و محبوبیت بین مردم از مال و ثروت ارزشمندتر است و باعث می شود آیندگان از او به نیکی یاد کنند.

- استاد، با نگاه‌های تحسین آمیز، او را می‌دید.
- 🗨️ نگاه‌های تحسین آمیز: یعنی نگاه‌هایی که با تحسین و تشویق آمیخته است.
- شهید احمدی روشن، در راه سربلندی میهن، تلاشی افتخارآمیز داشت.
- 🗨️ تلاشی افتخارآمیز: یعنی تلاشی که با افتخار همراه است.
- او غروب‌های خیال انگیز را دوست می‌داشت.
- 🗨️ غروب‌های خیال انگیز: یعنی غروب‌هایی که خیال و اندیشه را برمی‌انگیزد.
- نگارگری‌ها و نقش‌های شگفت انگیز استاد، هر بیننده‌ای را به تحسین وادار می‌داشت.
- 🗨️ نقش‌های شگفت انگیز: یعنی نقش‌هایی که باعث شگفتی و تعجب می‌شود.

 درس دهم را به صورت نمایش، در کلاس اجرا کنید.

برای اجرای مناسب و جذاب‌تر، لازم است به نکات زیر، توجه کنید:

 ۱. صحنه پردازی: فضای مناسب برای اجرا و متناسب با محتوا، طراحی کنید.

 ۲. انتخاب نقش: پس از بررسی و بازخوانی داستان، یکی از شخصیت‌ها را انتخاب کنید.

 ۳. اجرای نمایش: پس از تعیین نقش، ویژگی‌های شخصیت مورد نظر را به نمایش بگذارید.

 ۴. نقد و بررسی: پس از پایان نمایش، درباره‌ی چگونگی اجرای نقش هر فرد، در گروه

بحث و گفت‌وگو کنید و سرانجام مباحث را جمع‌بندی نمایید.